

INFORMASJONSSKRIV NR. 2/2013



Fagdag/utstilling om jordarbeiding

Forum Ku og Norsk Landbruksrådgiving Rogaland arrangerte fagkveld og utstilling/demonstrasjon med tema jordarbeiding 20. og 21. mars. På grunn av frosten var det ikke mulig å få kjøre demonstrasjon av jordarbeidingsredskaper som tenkt, så arrangementet ble en ren utstilling.

Kvelden 20. mars arrangerte vi fagkveld på Genoloftet på Særheim med svært godt oppmøte. Lokalet blei for lite og flere måtte sitte på gangen. Her var flere foredrag som gikk på ulike utfordringer knytta til de blaute forholda vi har hatt de siste sesongene.

Arne Vagle, Norsk Landbruksrådgiving, starta med tanker omkring jordpakking, typer jordarbeiding mm. Niels Dybdahl, Slagtekalve, fortsatte med fokus på lufting av jorda ved bruk av oxygenerator, og viste bl.a. hvor lønnsomt rett jordarbeiding er.

Videre hadde representant fra Jæren Dekk (Michelin) et foredrag om dekkutrustning og riktig lufttrykk i dekkene. Alle firma som skulle kjøre demo dagen etter fikk mulighet til å snakke om hvilke produkter de skulle vise frem på utstillings dagen. Det ble servert pizza.

Dagen etterpå var det utstilling av utstyr hos Hans Edvard Skeie fra kl. 10.00 til 15.00. Her stilte 14 ulike firma ut utstyr hovedsaklig retta mot jordarbeiding. Dessverre tillot ikke været kjøring av utstyret slik at vi fikk sett det i bruk. Ellers var været fint og en anslår at 3–400 var innom i løpet av dagen for å oppdatere seg på utstysfronten og en god drøs.

Som ved tidligere demoer stilte slakteria Prima, Fatland og Nortura opp med grillmat og Q-Meieriet og Tine med diverse drikker og desserter. Takk til alle støttemedlemmer som deltok på arrangementet, og vi håper å kunne få til nye arrangement i framtida.

Jon Tore Refve

ÅRSMØTE

Årsmøte ble avholdt tirsdag 5. mars 2013 på Bryne Kro & Hotell. Det var cirka 20 personer som møtte. Årsmeldingen og regnskap ble godkjent uten kommentar. Erling orienterte om arbeidet gjennom året. Torfinn Nærland avslutta med foredrag "Satse på kua" - viktige veivalg for garden, din videre bondekarriere og for familien. Etter innspill fra valgnemnda gitt årsmøte inn for at det skal gis møtegodtgjørelse til styremedlemmene og at leder får telefongodtgjørelse.

NYTT STYRE I FORUM KU:

Leder	Rune Bauge	ny
Nestleder	Torulv Time	ikke på valg
Styremedlem	Per Landa	ikke på valg
Styremedlem	Randi Terese Nese	ny
Styremedlem	Jon Tore Refve	ny (tidligere vara)
1.vara	Anita Helleland	ny
2.vara	Osmund Birkeland	ny

Styret Forum Ku

Leder	Rune Bauge	91582638
Nestleder	Torulv Time	91605985
Styremedlem	Jon Tore Refve	90563856
Styremedlem	Per Landa	41101259
Styremedlem	Randi Terese Nese	90512723

www.forumku.no

Udvintring i græsmarken; hvad så?

Der vil være meget stor forskel på, hvor godt græsmarkerne har overvintret. Den kommende tid skal du vurdere, om der er områder med dødt græs eller sneskimmel, som kræver, at du skal omlægge marken eller så nyt græs eller kløvergræs i.

Foråret er tæt på, der er stor forskel på græsarealernes tilstand efter vinteren både inden for bedriften og fra egn til egn. Flere steder er der en del visent græs med sneskimmel. Det kan være nødvendigt, at det visne græs slås itu eller fjernes, hvis græsvæksten skal hurtigt i gang.

Vejr med skiftende tøj og frost eller barfrost kan stadig skade græsarealerne. Bliver der problemer med overvintring af græsarealerne i år, så er problemerne størst:

- på arealer der er til 2. brugsår eller ældre
- på lette jordtyper
- hvor der har været et betydeligt kvælstofoverskud efter afgræsning
- hvor der har været for meget langt græs i efteråret - f.eks. buskgræs
- hvor det sidste slæt er gennemført sent

Sjekk om der er liv i planterne

Normalt er nye hvide rødder det første tegn på, at der er liv i planterne. Det er dog ikke en garanti for overvintring. Derfor skal de første livstegn over jorden følges tæt fra starten af april, for at en evt. omlægning kan ske rettidigt.

Inden den endelige dødsdom afsiges over græsset, vurderes den samlede fodersituation:

- Kan afgræsningssæsonen gennemføres?
- Er der foder nok på lager?
- Hvordan er det mest hensigtsmæssigt at etablere et nyt græsareal?

Sådan vurderer du plantebestanden

Sædskiftegræs

På arealer med sædskiftegræs skal man være meget kritisk, når græsset vurderes. Der bør ikke være større pletter med dødt græs, medmindre der er en særdeles god bestand af hvidkløver, som kan erstatte produktionen. Pletter større end 20x30 cm, eller som en stovle str. 46, er for meget. Med hensyn til overfladedækning bør der generelt maks. mangle 5 pct. på arealer med græs og maks. 10 pct. på arealer med kløvergræs. Tæl de overlevende græsplanter i sårækken. Til afgræsning bør der være 30-40 og til slæt 20-25 planter pr. meter sårække.

Varigt græs

På arealer med varigt græs gælder samme krav til overfladedækning med græsser som på sædskiftearealerne. Her kan man ikke tælle græsmarksplanterne i rækker, så der er kravene 300-400 planter pr. m² på afgræsningsarealer og 200 til 300 planter pr. m² på slætarealer.

Hvis plantedækket ikke er i orden

1. Omlægning

Hvis udvintringen opdages i tide, kan skaden begrænses. Den hurtigste måde, at få et nyt græsareal på er at udlægge det nye græs i en grønafgrøde - f.eks. grønbyg.

Der anbefales følgende udsæds mængder pr Daa: 10 kg byg og 2,4 og 2,5 kg græsblanding

Behovet for næringsstoffer ligger omkring:

- 13 kg N/mål
- 3,5 kg P/mål
- 18 kg K/mål
- 1,4 kg Mg/mål
- 1,3 kg S/mål

Skal det nye udlæg efterfølgende anvendes til afgræsning straks efter høst af dæksæden, skal mængden af græsfrø forøges til 3,0- 3.5 kg pr. Daa. Skal arealet afgræsses, så snart det er muligt, kan man anvende 4,0 kg havre pr. Daa som dæksæd.

2. Isåning i eksisterende græsmarker

I yngre græsmarker kan manglende bestand af græs med mindre pletter reparerer ved isåning af nyt græs eller kløvergræs, hvis det udføres straks.

På ældre græsarealer er udbyttet af en isåning ofte for dårlig. Du bør man anvende en såmaskine med skiveskær - f. eks en af Wäderstad typen.

Til isåning anvendes en lidt tidligere blanding, end der har været anvendt, hvis græsmarken skal henligge i flere år. Skal græsarealet kun bruges i denne vækstperiode anvendes ital. rajgræs eller hybrid rajgræs.

I gamle græsmarker er isåning problematisk, ofte vil det nye udlæg blive udkonkurreret af kvik, rapgræs og gammelt kulturgræs, hvorfor vi derfor anbefaler en fuld omlægning i stedet for en dårlig lappeløsning.

Husk at hvis du vil have tilskud til omlægning, skal du kontakte kommunen inden du foretager dig noget, de skal vurdere græsset inden der pløjes eller harves.

Forårspleje af græsmarken

Er græsarealet i orden, kan man gøre klar til at optimere græsmarksdriften efter følgende tjekliste:

- Kør med græsmarks lufteren (Oxygenerator) når jorden når der ikke bliver spor efter traktoren.
- Troml arealet for småsten, som er løftet op af frosten, og udjævn evt. muldskud, når jorden er så tør, at traktoren ikke laver skader på græsmarksplanterne.
- Kun hvor der er vissent græs efter afgræsning eller slæt i efteråret og på gamle græsmarker, kan det være nødvendigt at strigle det visne græs, men gør det først når det er tørt, så græsset kan knuses og det ikke giver spor i marken.
- En strigling for at fjerne/knuse det visne græs, skal også vente til græsset er tørt. Er der hvidkløver på marken, må man ikke strigle så hårdt, at udløberne rives løs fra jorden. Det koster udbytte.
- Kun ved store mængder vissent græs kan man anvende en græsmarksafpudser til at knuse græsset.
- Få tildelt 1. gang handelsgødning så snart vejret tillader det.

Kvælstofstrategi til slætgræs

Tilførsel af kvælstof gennem vækstperioden skal afstemmes i forhold til den forventede vækst af græs. Derfor bør der inden vækststart udarbejdes en strategi der kan anvendes under normale forhold til slæt

Da kvælstof udnyttes bedst i det tidlige forår, og meget dårligt sidst på sæsonen skal tilførslen målrettes mod 1. og 2. slæt,. Græssets naturlige vækst falder i efteråret. Og dette forhold kan selv store mængder kvælstof i sensommer og efterår ikke lave om på.

Derfor anbefaler vi følgende fordeling af kvælstoffet i marker hvor der satses på 3 slæt;

1 slæt; 50 % af den samlede N-tilførslen, 2. slæt; 30% og 3 slæt; 20%. Hvis der satses på 4 slæt ændres lidt i fordelingen; 1 slæt; 50 % af den samlede N-tilførslen, 2. slæt; 30%, 3 slæt; 15% og 4. slæt 5%.

En forudsætning for et højt udbytte er at gødning er tilgængelig ved vækststart; Væksten i græsset sker allerede ved temperaturer omkring 6-8 grader, og kan ved selvsyn konstateres ved at grave et par planter op og kigge efter hvide rodspidser. Hvide rodspidser er den nye tilvækst, og dermed kan græsset optage kvælstoffet.

I praksis betyder det at 1. tilførsel af handelsgødning skal ske når der ikke længere er frost i jorden, der kan evt. køres når der er nattefrost, for at minimere risikoen for køreskader. Tilførslen af gylle bør ikke ske før jorden er tjenlig til at køre uden at lave spor fra gyllevogn og traktor. Så længe græsset har fået en startgødning sker der intet ved at vente med udkørslen af gylle, idet markerne skal være jævne gennem hele sæsonen.

Husk svovl

Svovl indgår i plantens opbygning af essentielle aminosyrer. Derfor skal det tilføres i tilstrækkelig mængde ved gødskningen, især ved de første to tildelinger. Behovet er 20-30 kg svovl pr. ha årligt. Der kan ikke regnes med en stor virkning af svovl fra gyllen, idet indhold og tilgængeligheden er meget lav. Derfor skal gyllen suppleres med NS 24-7, NS 26-14, eller en svovlsur ammoniak. N 34 bør kun bruges til 3 eller 4 slæt. Urea bør ikke benyttes som gødningskilde til græs da kvælstofudnyttelsen er meget svingende.

Et Norsk forsøg dokumenterede at gødskning med gylle uden supplement af svovl gav lavere udbytte af mælk i stalden, da den anvendte ensilagen fik et negativt PBV-indhold. Hvor gyllen blev suppleret med svovl, steg fra Fem 0,87 til 0,9 til 0,92.

Kali

Der er i de seneste år lavet forsøg med tildeling af Kali og hvilken betydning det har for avlingen. Disse forsøg viser at der er god økonomi i at tildele planterne Kali i henhold til normerne, til dette kan der anbefales at bruge 22-0-12, som også indeholder svovl.

Niels Dybdahl, Slagtekalverådgivning